

Zastrzeżenia odnośnie korzystania z opracowania

Niniejsze opracowanie chronione jest prawem autorskim, które przysługuje Janowi Markowi Matuszkiewiczowi. Kopiowanie i rozpowszechnianie opracowania w całości lub w częściach możliwe jest wyłącznie za pisemną zgodą autora. Dopuszcza się bez tego warunku wykorzystanie w formie kopiowania pojedynczych arkuszy mapy do celów naukowych i dydaktycznych z podaniem cytatu opracowania.

Jan Marek Matuszkiewicz

Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008.

Podstawy teoretyczno-metodyczne

Regionalizacja geobotaniczna to zhierarchizowany, wedle określonych reguł, podział przestrzeni geograficznej dokonany ze względu na zróżnicowanie szaty roślinnej.

Niniejszy geobotaniczny podział regionalny terytorium Polski jest oryginalnym opracowaniem autorskim i stanowi rozwinięcie wcześniejszej propozycji zawartej w opracowaniu:

- Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158, 107 s.

Podział z 1993 roku został także zaprezentowany w dwu publikacjach kartograficznych:

- Matuszkiewicz J.M., 1994, 42.5. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2 500 000*, 1. *Krajobrazy roślinne*, 2. *Regiony geobotaniczne* (w:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, IGiPZ PAN, Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. Arkusze 1-12*, IGiPZ PAN, Warszawa.

W pierwszym z wymienionych opracowań można zapoznać się ze szczegółowymi podstawami teoretycznymi i metodycznymi podziału. Należy zaznaczyć, że najważniejszym materiałem źródłowym o zróżnicowaniu przestrzeni geograficznej dla wydzielania regionów podstawowego szczebla były mapy potencjalnej roślinności naturalnej w skali przeglądowej. Natomiast grupowanie regionów podstawowych w wyższe jednostki oparte było na rozmaitych kryteriach wynikających z charakterystyki krajobrazowej, syntaksonomicznej i biogeograficznej regionów.

Prezentowane ujęcie geobotanicznej regionalizacji Polski uwzględnia nowe dane i możliwości przetwarzania danych, jakie uzyskał autor w ciągu 15 lat od czasu powstania pierwotnego opracowania. Obecna regionalizacja jest zapisana w postaci wektorowej, na podstawie której opracowano rastrowe arkusze mapy. Prezentowany podział, w porównaniu z pierwotnym z 1993 r., został znacznie uszczegółowiony w zakresie przebiegu granic regionów podstawowych, co ma wpływ także na przebieg granic regionów wyższych hierarchicznie szczebli. Znacznym zmianom uległy również nazwy poszczególnych regionów. Natomiast pod względem wyróżnienia jednostek nowy podział jest nieznacznie zmodyfikowany odnośnie liczby i przyporządkowania regionów podstawowych, nie wykazując większych różnic w zakresie ich grupowania do wyższych hierarchicznie jednostek.

Hierarchia jednostek regionalnych

Geobotaniczna regionalizacja ma charakter podziału hierarchicznego i obejmuje następujące klasy regionów, o specyficznym sposobie kodowania:

- I – działy geobotaniczne (w kodzie oznaczane kolejnymi dużymi literami od A do I), częściowo z podziałem na poddziały (kody: E i E'), zaliczane w zestawieniu tabelarycznym do odpowiednich jednostek wyższego rzędu, tj. prowincji i ewentualnie podprowincji,
- II – krainy geobotaniczne (w kodzie oznaczane cyframi po wielkiej literze, np. A.1 albo C.5), dzielone w niektórych przypadkach na podkrainy (w kodzie oznaczane cyframi z dodatkiem małych liter, np. A.5a),
- III – okręgi geobotaniczne (w kodzie oznaczane cyframi po kodzie krainy, np. A.3.1), obligatoryjnie dzielone na podokręgi geobotaniczne, stanowiące podstawowe jednostki podziału geobotanicznego (w kodzie oznaczane małymi literami po kodzie okręgu, np.: A.3.1.a).

Obszar Polski w prezentowanym podziale geobotanicznym dzieli się na:

- 4 prowincje geobotaniczne, z których jedna dzieli się na dwie podprowincje,
- 9 działów geobotanicznych, z których jeden dzieli się na dwa poddziały,
- 34 krainy geobotaniczne, z których 9 dzieli się na 2-4 podkrainy (przyjmując rangę podkrainy rozpatrywać można 50 jednostek w kraju),
- 187 okręgów geobotanicznych,
- 928 podokręgów geobotanicznych (z których dwa przecięte są granicą kraju).

Średnia wielkość jednostki podstawowej (podokręgu geobotanicznego) w granicach kraju wynosi 337 km², zaś pomijając te przecięte granicą państwa – 346 km².

Uwagi o formie opracowania

Geobotaniczny podział regionalny Polski jest zaprezentowany na 15 planszach szczegółowych, na których zamieszczono granice regionów z uwzględnieniem ich hierarchii, kody podstawowych jednostek regionalnych (podokręgów), ważniejsze miejscowości oraz siatkę podziału przestrzennego układu ATPOL. Dla ułatwienia dołączono osobną planszę całego kraju z uwzględnieniem regionów od szczebla podkrainy i podziałem arkuszowym oraz planszę z siatką kwadratów 10×10 km i 100×100 km systemu ATPOL. Hierarchiczny podział regionalny w postaci tabeli zawiera kody i nazwy regionów różnego szczebla oraz dane o ich wielkości.

Niniejsze opracowanie jest zgodne pod względem formy z mapą potencjalnej roślinności naturalnej Polski [Matuszkiewicz J.M., 2008, Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa – http://www.igipz.pan.pl/geoekoklimat/home_pl.htm].

Zawartość niniejszego opracowania

1. Objaśnienia (w j. polskim i angielskim)
2. Ogólna plansza całego kraju z uwzględnieniem regionów geobotanicznych od szczebla podkrainy z podziałem na 16 arkuszy.
3. Analogiczna plansza sieci kwadratów ATPOL, pozwalająca dokładnie zidentyfikować poszczególne kwadraty.
4. 15 rycin zawierających poszczególne arkusze mapy (arkusze D1 i D2 razem).

Ponadto na stronie WWW (http://www.igipz.pan.pl/geoekoklimat/home_pl.htm) dostępny jest szczegółowy, hierarchiczny podział regionalny w postaci tabeli.

Cytat tego opracowania

Jan Marek Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008.

Reservations concerning the use of the map

The map is protected by copyright of Jan Marek Matuszkiewicz. The reproduction and distribution of the map as a whole or in parts is only possible with the author's written consent. Without this permission, it is only allowed to copy single sheets of the map for scientific or educational purposes with the right quotation.

Jan Marek Matuszkiewicz

Geobotanical regionalization of Poland, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008.

Theoretical and methodical basis

Geobotanical regionalization is a hierarchic division of the geographical space performing according to the specific rules by vegetation diversity.

This geobotanical regional division of Poland is an original study and it supplements Author's previous proposal presented in:

- Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski* [Vegetation landscapes and geobotanical regions of Poland], Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158, 107 s.

The division of 1993 has also been presented in two cartographical publications:

- Matuszkiewicz J.M., 1994, 42.5. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne 1:2 500 000*. 1. *Krajobrazy roślinne*, 2. *Regiony geobotaniczne* (in:) *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, IGiPZ PAN, Główny Geodeta Kraju, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, *Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000* [Potential natural vegetation of Poland. General map 1:300 000], IGiPZ PAN, Warszawa.

Detailed theoretical and methodical basis of the regionalization is presented in the first publication. It should be pointed out that general maps of potential natural vegetation were the most important source of knowledge on the diversity of geographical space and they were used to determine regions' division at a basic level. However, the classification of higher units was based on various criteria resulted from landscape, syntaxonomical and biogeographical characteristics.

Hierarchy of regional units

Geobotanical regionalization has a character of a hierarchic division and it includes the following classes of regions marking with specific codes:

- I – geobotanical divides (codes: A-I), partly divided into geobotanical subdivides (codes: E and E'), in the table classified into appropriate higher units – geobotanical provinces and alternatively geobotanical subprovinces,
- II – syntaxonomical regions (codes: e.g. A.1 or C.5), sometimes divided into syntaxonomical subregions (codes: e.g. A.5a),
- III – landscape regions (codes: e.g. A.3.1), divided into landscape subregions (codes: e.g. A.3.1.a).

In the presented regionalization, the territory of Poland is divided into:

- 4 geobotanical provinces (one of them is comprised of two geobotanical subprovinces),
- 9 geobotanical divides (one of them is comprised of two geobotanical subdivides),
- 34 syntaxonomical regions (nine of them are comprised of 2 to 4 syntaxonomical subregions)
- 187 landscape regions,
- 928 landscape subregions.

Remarks on the study form

Geobotanical regional division of Poland is presented on 15 detailed charts, together with names of the most important towns and the ATPOL square grid. There are also printed codes of the basic regional units – landscape subregions.

Additionally, to facilitate using of the detailed charts, there are presented 2 general charts with the division of syntaxonomical subregions and higher units, as well as the division of the map sheets and with the ATPOL square grid.

The hierarchic regional division is presented in the table. It contains: codes, names of regions (in Polish and partly in English) and data on the regions' size.

This study is compatible in the form with the map of potential natural vegetation of Poland [Jan Marek Matuszkiewicz, Potential natural vegetation of Poland, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 – <http://www.igipz.pan.pl/geoekoklimat/home.htm>].

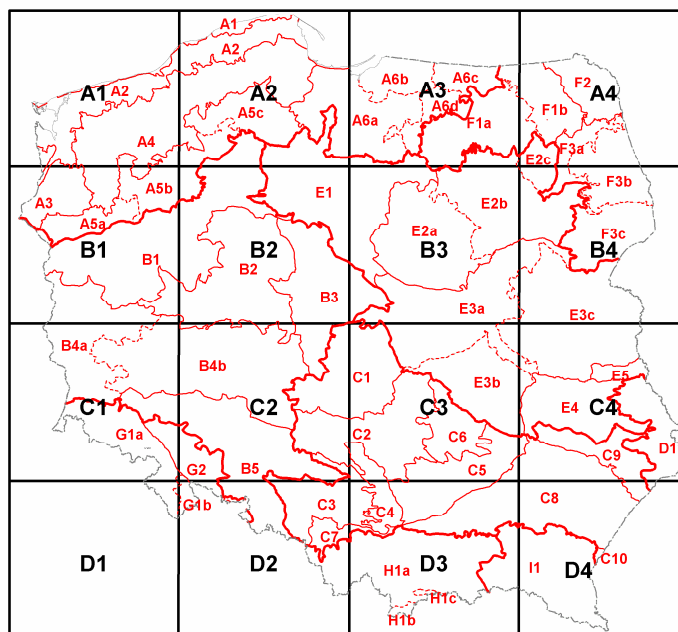
Contents

1. Explanations.
2. General chart of syntaxonomical subregions and higher units with the division into 16 sheets.
3. General chart of ATPOL square grid.
4. 15 figures of the map sheets (sheets: D1 and D2 are presented together).

Also available is the hierarchic regional division (table) (<http://www.igipz.pan.pl/geoekoklimat/home.htm>).

Quotation of this study

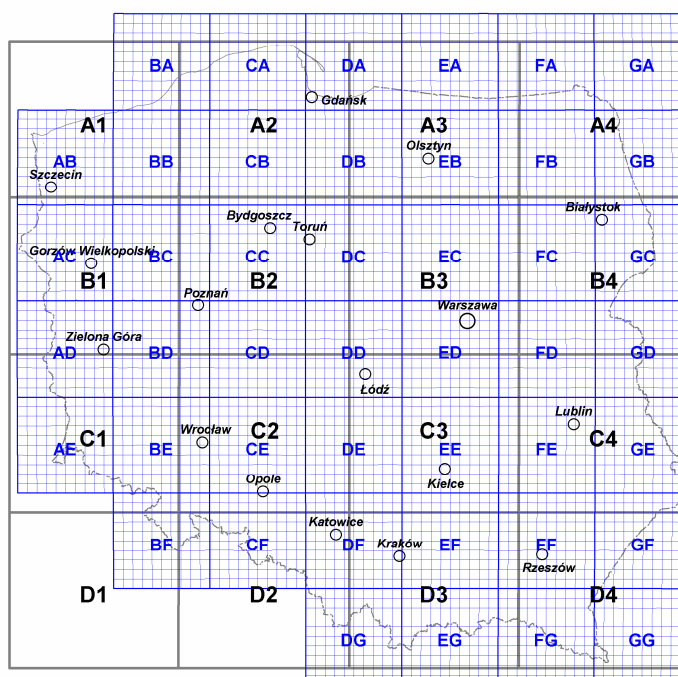
Jan Marek Matuszkiewicz, Geobotanical regionalization of Poland, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008.

Geobotanical regionalisation
 I - (Dział)
 II - (Kraina)
 IIIa - (Podkrajna)
 Map sheets grid (No)

Jan Marek MATUSZKIEWICZ
 Geobotanical regionalisation of Poland (Regionalizacja geobotaniczna Polski);
 Institute of Geography and Spatial Organisation PAS (Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN);
 Warszawa, 2008

100 0 100 200 300 400 500 600 Kilometers

Voivodship cities
 Capital city
 Other voivodship cities
 ATPOL grids 100x100
 ATPOL grids 10x10
 Map sheets grid

Map sheets and ATPOL grids

Jan Marek MATUSZKIEWICZ
 Potential natural vegetation of Poland (Potencjalna roślinność naturalna Polski)
 IGIPIZ PAN, Warszawa, 2008

100 0 100 200 300 400 500 Kilometers

